

Talas Savaşı (Türk Tarihinde Önemli Olaylar)

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Salı, 03 Mayıs 2011 16:30 -

İlk müttefik Türk ve İslam orduları ile Çin ordusu arasında yapılan meydan savaşı. İslamiyet'i henüz kabul etmeyen Türklerin, Orta Asya'da İslâm dînini tanıtıp yayan Araplarla birlikte, Çinlilere karşı, Talas'ta yaptıkları bu savaş, sebep ve sonuçları bakımından çok önemlidir.

Göktürk İmparatorluğu'nu yıkmış olan Çin'in başındaki Tang Sülâlesi (618-906) devrinde İmparator Hivang-Çang (713-755), Türk Hanoğulları'nın hâkimiyetindeki Şaş/Taşkent şehrini ele geçirmek istedi. Bu gayeyle Taşkent Seferine çıkan Kuça Valisi Kao Sien-tche çok geçmeden Taşkent hükümdarı Bagatur-tudun'u esir alarak Çin İmparatoruna gönderdi.

Bagatur-tudun'un öldürülmesi üzerine oğlu Tüen-en, başta Karluklar olmak üzere bölgedeki Türk boylarını Çin'e karşı birlikte harekete çağırdı. Ancak Göktürklerin yıkılmasından sonra henüz birliğini kuramamış olan Türkler, Çin kuvvetleriyle tek başlarına mücadele edemeyeceklerini bildikleri için Abbasîlerden yardım istediler. Ziyad bin Sâlih kumandasında gelen İslam ordusu, yardımcı Türk kuvvetleriyle birleşti. Bunu haber alan Çin komutanı Kao Sien-tche de 100 000 kişilik orduyla, Talas şehrine geldi ve burada müttefik kuvvetlerle karşılaştı. 751 yılı Temmuzunda başlayan savaş, pek şiddetli bir şekilde beş gün devam etti. Savaşın son gününde Çin kuvvetlerinin arkasına sarkan Karluklar, düşmana ağır bir darbe indirdiler. Kao Sien-tche az bir kuvvetle canını zor kurtarabildi. Savaşta Çinliler, elli bin ölü ve yirmi bin esir verdiler.

Talas Savaşı'nın zaferle neticelenmesi; Türk, Çin, İslam ve dünya tarihiyle medeniyetinde çok önemli tesirler bıraktı. Çinliler Talas yenilgisinden sonra 20. yüzyıla kadar, Tanrı Dağları (Tiyenşan) batısına geçemediler. Batı Türkistan, Çin tehlikesinden kurtuldu.

Karluklar, Talas Savaşı'nın kazanılmasından on beş yıl sonra, 766 tarihinde, Tanrı Dağları batısında ve Çu Irmağı boylarında müstakil Türk devleti kurdular. Türkistan'daki Kamlık (Şamanlık), Buda ve Mani dinlerindeki yerli ve göçebe Türklerle Müslümanlar arasında, serbest ticaret, dostluk ve iyi münasebetler başladı. Türkler, Müslümanlarla tanışıp, İslam dînini yakından tanıma imkânına kavuştular. İslam dîninin üstün esasları, müttekâmil hâli, Türklerin kitleler halinde Müslüman olmalarına sebep oldu. İslam medeniyet dairesine, Orta Asya'da, binlerce Türk girdi.

Talas Savaşı (Türk Tarihinde Önemli Olaylar)

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Salı, 03 Mayıs 2011 16:30 -

Türkler, kâğıt yapmasını Araplara öğretti. Semerkand'daki imalathânelerde yapılan ipekten kâğıtlar, Orta Doğu ve Akdeniz'e yayıldı. Müslüman Araplar, hakimiyetlerindeki bölgelerden öğrendikleri kâğıdı imal ederek medeniyetin bütün dünyada hızla yayılmasına hizmet ettiler.